

REDACȚIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

ABO. MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte cu se imprimă.

TRIBUNA POPORULUI

REDACȚIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERȚIUNILE

de 1 pr. garmod. prima-dată
7 cr.; a doua dată 6 cr.;
a treia dată 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare puț
catune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt să oă
înaintate în Arad.

Tipografia editoarei pe
BULEVAR

Bine-ai venit!

Cela ce de sus ești chemat, bine ai venit în mijlocul nostru, Părinte!

Privește și vezi, poporul Tău s'a adunat, ca să se bucure de vederea Ta și dimpreună cu toți să se veselească de venirea Ta. Fie binecuvântat ceasul, când vei intra în casa arhierilor români! Ca pe calea cea aspră a bunătăților Tu umblând ai ajuns la cerescul suș cel neted și cu liniște.

Nesțuit și nepătruns este izvorul ființei și credința numai este mângăiere sufletului și lumină pentru întunerecul de veci al morții. Credința este dulceața vieții și conducătoare la verdeața cea nesticată a dumnezeieștilor grădini.

Din izvorul tainic al vieții răsarit-a neamul cel tare și mare al strămoșilor noștri Români și dintr'un mănunchiu de oameni ei s'au făcut stăpâni peste popoare și peste pământ. Mănu: marelui împărat ne-a sămenat și pe noi în colțul acesta al lumii, ca să fim pază împărăției și mărire romane.

Dar' pe strămoșii noștri i-a cuprins stricaciunea și eată că minune ce iute s'au stins. Popoare mici și slăbute și mistuite de foame au culcat la pământ pe stăpânii pământului, de cari mai înainte lumea tremura.

Pentru ce au fost tari și cum au slăbit?

Când casele lor erau încă colibi, mănecarea lor mănecarea sêracilor, bucuria lor munca și dragostea copiilor, atunci erau puțini, dar' tari și brațele celor puțini au învins mulțimea și cei mici și puțini s'au făcut mulți și tari. Iubirea neprihănită a neamului și credința cea tare în Dumnezeu a fost izvorul puterniciei lor și caldura sufletului purta brațele lor, de loviau atât de amar în dușman.

Curățenia și sêrăcia strămoșilor a ridicat nepoților palate și imbuibarea s'a făcut acestora podoaba. Mândria și desfrêul și lacoma poftă de aur și nesățul domniei erau cuprinsul inimei lor, ear' lăcașurile sfinte ale zeilor le erau spre batjocura și ris.

Așa au căzut. Cei mulți și tari s'au risipit dinaintea celor puțini și slabi, ca frunzele istovite de gerul toamnei dinaintea vântului șuerător.

Și noi, creanga cea slabă a puternicului trunchiu, ne-am rupt și prin văi ascunse ne-am risipit. Doamne, mult am suferit! Povoii de barbari au trecut peste noi și sute de ani brațele noastre au muncit pentru fericirea celor ce ne scuipau în față rușine și dispreț. Palaturi li-am ridicat dușmanilor și noi ne tiram viața prin bordeiele de pământ și prin colibi de scânduri alții trăiam.

Dar' nefericirea a curățit inimile și ear' s'a sălășluit credința puterii dumnezeiești în sufletele noastre. Și eată că nu mai eram nefericiți. Caldura credinței și a iubirei de neam îndulciau zilele părinților noștri. Sêracii au fost și mintea lor lipsită de cunoștințele multe ale lumii de învățați, dar' fețele lor au fost senine și bucurie izvoriau ochii lor, că bisericuța Domnului le era scut și datătoare de fericiri.

Așa am trăit și cu toate nefericirile, ce au dat peste noi, ne-am înmulțit și am rămas Români. Toate svêrcolirile dușmanilor s'au frânt de peatra cea tare a credinței noastre și în zădar au aruncat în temniță pe episcopii noștri, că noi laudând pe Domnul mai virtos ne-am întărit.

Și Domnul văzând credința noastră a trimis pe Andreiu, care a dat legii țării nouă și din biserică noastră nebiruită cetate a făcut neamul nostru românesc.

Ear' ne-am ridicat. Preoți și episcopi din sângele nostru s'au făcut păzitori altarelor strămoșești, școli am făcut și din toată sărăcia noastră am jertfit pentru binele obștesc așa, că dușmanilor pentru înaintarea noastră ear' frică în oase li-a intrat.

Dar' că am scăpat din sărăcia vremurilor trecute, vezi, din nou a încercat duhul rău să vire păcatul în mijlocul nostru. S'au ivit cei răi și s'au îmbulzit la altare, căutând acolo bunătățile lumii, nu duhul adevărului și mulțumirea cea dulce a credinței în Dumnezeu. Din pristolul altarelor au făcut tarabă cu mărfuri, de vindeau și cumpărau uitând cuvintele Domnului „casa mea casă de rugăciuni se va chema.“ Legea strămoșească au făcut-o negoț și izvor de câștig. Dreptatea era lor strămbătate și reul era binele lor. Noi căutam mângăierea sufletului în biserică și ei ne învățau iubirea mamonului urt. Aurul și argintul era Christosul lor și mărire lumească fericire pentru dînșii. Și unde era comoara lor, acolo era și inima lor.

Lumina adevărului și a binelui la altare s'a stins și norodul a căzut în stricaciune, că păstorii lipsind, oile s'au risipit. Eară cei buni și cu rîvnă pentru binele tuturor — cu tristeță și cu amărăciune s'au îmbrăcat.

A sosit însă ceasul nădejdi. Ne-am adunat la un loc cei cu dor de îndreptare și ziua și noaptea muncind, am isbutit. Eată așadar Tu, alesul nostru, astăzi ai intrat în lăcașul sfânt, unde Te-am dorit. Și așa în ritul bucuriei se scaldă sufletele noastre, că nădejde mare nutrim întru Tine.

Biserica națională românească a fost mântuirea neamului nostru în trecut, ea trebuie să fie țaria noastră în vremile de acum și pentru viitor nădejde. Nu cerem dela Tine rêsplătă pămîntească pentru voințele noastre de bine, căci rêsplătă faptelor bune nu este pe pământ. Altarul Domnului să-l păzești și duhul adevărului să fie calauză faptelor Tale. Nu este

impărăția Domnului de pe acest pământ, pentru aceea nu comorile pământului să fie temelie bisericii noastre, ci focul sfânt al sufletelor să fie aprins și pazit, că acest foc ne va mântui și în el ne vom curăți de păcate. Au nu zice Domnul: „Nu vă adunați voue comori pe pământ, unde rugină și molii le strică și unde furii le sapă și le fură, ci vă adunați voue comori în ceriu, că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră?“

Sunt multe grijile vieții lumești și neamul nostru împresurat se află de dușmani răi, cari ne voesc pierirea. Noi însă vom lupta cu dînșii fără sială și fără cutremur, că luptăm împotriva minciunii pentru adevăr. Tu să stai la altare și rugăciuni ferbinti să ridici Domnului pentru izbânda noastră. Nu-ți cerem brațele să poarte armele noastre, dar biserică să nu fie ajutor dușmanilor, ci mângăiere sufletelor noastre, când ne vom întoarce acasă din rêsboaiile zilelor grele. Așa vom binecuvânta ceasul, care Te-a adus între noi, eară nepoți și strănepoți vor lauda numele Tău.

Ești bun și blând și mintea Ta plină este de înțelepciune, ca de fructe pomul cel roditor. Fa, ca biserică strămoșilor noștri să se mântuiască de relele, ce s'au năpustit asupra ei și da sufletelor noastre pace și mângăiere.

Cela ce de sus ești chemat, bine ai venit în mijlocul nostru, Părinte!

O NOUĂ FORMĂ A DREPTULUI.

Pe Duminecă Slovaci național și din Tura au convocat o adunare populară. Foile maghiare vestesc acum că adunarea a fost oprită din cauză că ar fi — panslavă. Solgăbirăul a oprit-o anume în urm. protestului mai multor cetățeni „patrioți“, se înțelege.

Eată o inovație a erei Széll: guvernul pune pe agenți săi să ceară interzicerea adunărilor ce li sunt neplăcute. Ear solgăbirăul oprește adunarea pe cuvânt că e protestată de cetățeni.

Cine va zice că asta nu e lege, drept și dreptate?!

ADUNAREA DELA SÊLIȘTE.

Salutăm cu iubire și cu însufățire adunarea generală a societății Teatrului român.

E frumos idealul, pentru care luptă această societate și hărnicia m. I. presus de orice îdoială a acelora, cari o conduc, ne îndreptătesc a crede, că ne apropiem de timpul, când farmecul teatrului român ne va fi o nouă și puternică armă pentru întărirea iubirei de neam și a credinței tare în viitorul de aur al poporului românesc.

Teatrul român începe să devină o lăpă culturală cu adevărat simțită de poporul nostru. Ch marea frunțășilor este așadar ca să grăbescă a îndeplini lipsa aceasta. Adunările generale ale societății sunt un fel de măsurătoare a interesului, ce poartă poporul nostru pentru societate. Dar adunările generale sunt și icoana lucrării, ce se desfășoară pentru realizarea teatrului român. Suntem deplin mulțumiți cu felul, cum se inițiază această realizare.

Lucrarea conștiințioasă a comitetului impune respect tuturor pentru societate, anuarele compuse cu minuțioasă îngrijire încălzesc inimile și dreg cu mare pricepere opiniunea publică în materia teatrului român, biblioteca teatrală dă privilegiu și ușurință reprezentațiilor de diletanți în mijlocul societății românești, eară încercarea mai recentă a comitetului central cu *bărbații de încredere*, ce și-a ales în diferite centre românești, de sigur se va dovedi în curând, că a fost un pas norocos pentru promovarea intensivă a intereselor cestiunii în pături tot mai largi ale poporului nostru.

Ni se pare cu toate acestea, că biblioteca teatrală va trebui apropiată mai tare de gradul de cultură și de firea și de rinderile particulare ale poporului. Afară de cultivarea dramei proprii, teatrul român va trebui să devină asilul obiceiurilor frumoase ale poporului nostru, asilul portului românesc și biserica muzicii naționale și a doinei iubite. Pentru aceea suntem de credință, că societatea teatrală va trebui să organizeze în giurul său o lucrare cu plan a corurilor românești și a societăților de muzică și cântări.

Știm, că la Făgăraș se află o societate românească de diletanți, cu statute în toată forma. Suntem de părere, că instituirea astfel de societăți, după chipul și asemănarea „Progresului“ din Făgăraș, va promova foarte interesele teatrului român în mijlocul poporului nostru.

Statistica mișcării teatrale la noi, ce a început secretarul Vasile Goldis să publice în anuarul societății, ne va da punctele de orientare pentru a chibzui, cum și ce este de făcut, ca să apropiem tot mai mult întruparea mărețului scop, pe care-l urmărește societatea teatrală. Pentru aceea continuarea studiilor de felul acesta este de cea mai mare însemnătate pentru afacerea, ce ne preocupă. Suntem informați, că pe viitor anuarele societății vor cuprinde *dăvi de seamă* și despre corurile noastre românești, despre societățile de muzică și cântări.

În chipul acesta anuarele societății teatrale vor face un mare serviciu mișcării culturale în sinul poporului românesc și pot să devină un organ literar de valoare. Speranțele noastre în direcțiunea aceasta sunt justificate prin talentele oamenilor, cari din norocire astăzi stau în fruntea societății teatrale. Numele Iosif Vulcan și Virgil Oaițiu sunt pentru noi suficiență garanță, că literatura română numai să câștige va pute prii întreprinderile literare ale societății teatrului român.

Suntem plini de mândrie națională, când vedem focul și dragostea, cu care îmbrățișează poporul nostru interesele sale culturale, chiar și cele mai ideale, cum este înființarea teatrului român în viitorul. Interesul acesta pentru cultură este cea mai frumoasă dovadă pentru puterea de viață a poporului românesc și cel mai fresc titlu la dreptul său de existență națională. Interesul acesta ne îndreptătesc să susținem cu venerabilul președinte al societății „est deus în nobis.“

Ni se încălzește sufletul la gândul, că în curând actorii români vor cutreera orașele și satele noastre, pronovăduind poporul nostru binele și adevărul și frumosul. Ce întărire a simțului național va produce teatrul român, ce dragoste pentru limba românească, pentru portul ideal de frumos al Româncuței, pentru doina cea dulce!

Din tot cugetul și din tot sufletul nostru dorim adunării generale a societății pentru crearea fondului de teatru român — deplin succes.

Afacerea părintelui V. Mangra.

Intre alte multe lucruri incurcate și neisprăvite de fostul episcop I. P. S. S. Ioan Meșian, a rămas ca moștenire noului episcop al Aradului afacerea profesorului seminarial Vasile Mangra,

Se știe anume, că în anul 1892 pâr. V. Mangra a luat parte în deputațiunea cu Memorandul Românilor la Viena, fapt pentru care Ungurii din Arad au făcut demonstrațiuni de stradă agresive în contra lui și a altor fruntași români din Arad, în 30 Iunie și 1 Iulie același an.

Mai târziu apoi, în Martie 1893 P. S. Sa episcopul Ioan Mețianu, prin ordinul de sub Nr. 970, adresat direcțiunii de seminarul diocesan, a introdus cercetare disciplinară contra părintelui V. Mangra. Ordinul din chestiune are cuprinsul următor:

„Excelența Sa domnul ministru regesc unguresc de culte și învățământ, atrăgându-ne atențiunea asupra conduitei profesorului seminarial Vasiliu Mangra, expune între altele că, după informațiunile primite din *isvor fidedemn*, acest profesor, totodată călugăr, și în oraș și în comitat, trece de cel mai înverșunat inamic al statului.

„Spre ilustrarea acestei impregiurări arată același domn ministru că: 1) numitul profesor nu numai a luat parte în deputațiunea dusă la Viena, dar' spre acest scop a verbuat prin comitat după aderenți; 2) că a subscris declarațiunea apărută în „Tribuna” cu privire la ținuta deputațiunii; 3) că tocmai ținuta aceasta antipatriotică a numitului profesor a dat ansă publicului și altcum iritat să erumpă în demonstrațiuni; 4) că demonstrațiunea ca atare n'ar fi degenerat în excese, dacă numitul profesor s'ar fi retras dinaintea tumultului, și dacă nu l'ar fi iritat prin ținuta sa provocatoare, probabil încrezut în apărarea preparanzilor nostri înarmați cu cuțite și bâte; 5) că același domn ministru are cunoștință și de aceea, că în urma influenței ce o are numitul profesor asupra tinerimii, nu numai teologii, ci și preparanzii nostri s'ar fi molipsit de ura de rasă față de Maghiari; 6) că această molipsire se dovedește prin spiritul antipatriotic și prin lipsa de cultură morală a tinerimii preparandiale, care face bravuri în bătăi pe strade, care unde numai i-se dă ocaziune, se mândrește publice cu antipatia sa față de națiunea maghiară, spre ilustrarea căreia antipatii, același ministru provoacă la impregiurarea, că deoparte tinerii luați în cercetare din incidentul demonstrațiunilor ar fi negat că știu ungurește, ear de alta, că și poliția din Arad a declarat prin sentință de vinovați pe trei tineri, cari fără nici un alt motiv, decât numai în urma degenerării simțului moral s'au înhățat pe stradă de niște indivizi pacnici, cari mergeau pe stradă, și pe cari acei tineri i-au atacat și bătut.

„Din motivele enumerate mai sus, fiind dl ministru a fi nu numai de dorit, dar chiar și neapărat de lipsă îndepărtarea numitului profesor și călugăr Vasiliu Mangra nu numai dela institut, ci chiar și din Arad cu totul, — acest consistor s'a aflat îndemnat a introduce cercetare disciplinară contra numitului profesor și a pofti pe onorata direcțiune să cerceteze cu rigoare toate momentele atinse mai sus și rezultatul să-l aștearnă aici cel mult în 15 zile.”

În acestea se cuprind temeiurile și bazele întregii proceduri contra profesorului V. Mangra, care cu datul de 9/21 Martie 1893 a cerut înțaiu dela Pr. S. S. Ioan Mețianu, ca să-i comunice ordinul ministerial în copie accentuând în petiție următoarele momente principale:

„1. Ca profesor de sf. teologie și preot al bisericii ortodoxe române, a cărei autonomie în țările de sub corona S-tului Stefan e garantată prin art. de lege IX din anul 1868, nu pot recunoaște înaltului minister de culte și instrucțiune competența și atribuțiunea unui for disciplinar asupra mea, fără a mă face culpabil de crima trădării de biserică;

„2. Că în cazul din chestiune însuși forului bisericesc îi lipsește substractul

pentru o procedură disciplinară contra mea, în cadrul Regulamentului de procedură judecătorească, în cauzele disciplinare în Metropolia gr. or. română.

„3. Cu toate acestea, din respectul de supunere și ascultare față de autoritatea bisericescă, întru cât aceasta stă de bine a introduce cercetare disciplinară în contra mea, cer ca să mi-se comunice în copie hârtia înaltului minister, la care să-mi dau declarațiunea și răspunsul meu justificător pentru forul bisericesc.”

Cererea aceasta legitimă și îndreptățită a părintelui V. Mangra a fost respinsă din partea Prea sf. Sale Ioan Mețianu prin ordinul dela 18/30 Martie 1893 Nr. 1211, adresat direcțiunii seminarului, pe motivul, că „nu înaltul ministeriu, ci consistoriul a dispus cercetarea contra lui (V. Mangra) și tot consistoriul a formulat și întrebările, la care are să răspundă.”

Dela acest moment pentru pâr. Mangra situația era clară: Episcopul Ioan Mețianu refuzând a-i comunica hârtia ministerială pentru a răspunde la ea, Preasfinția Sa spriginia însuși pornirea și tendința guvernului de a-l înlătura dela catedră. Aceasta s'a văzut mai ales în decursul cercetării, cu care a fost însărcinat tocmai pâr. Aug. Hamsea care, continuând cercetarea dela 12 până la 15 Maiu, își fixase ca scop, nu eruarea adevărului și constatarea nevinovăției acuzatului, ci crearea de circumstanțe agravante pentru a-l prezenta vinovat și vrednic de osândă.

Astfel s'a întemplat apoi, că Preasfinția Sa Ioan Mețianu, în loc să fi apărut și susținut cu tărie dreptul și dreptatea contra șovinistilor maghiari din Arad, cari atentaseră la viața părintelui Mangra în seara de 30 Iunie 1892, după un an de zile, la 9 August 1893, le dă deplină satisfacție suspendându-l dela catedra de profesor, cu toate că presa lor chiar recunoștea că, după legile bisericești, nu se putea procedea contra lui („egyházi-lag Mangra ellen nem lehetett fellépni” „Alföld” dela 28 Decembrie, 1892).

Părintele Mangra a cerut și de astădată dela Preasfinția Sa episcopul Ioan Mețianu să-i comunice în scris decisiul de suspendare, pentru a i-se da putință să facă recurs contra lui la consistoriul metropolitan, dar' i-s'a refuzat și această cerere.

Cu toate acestea, lucru foarte ciudat, afacerea a fost înaintată la consistoriul metropolitan și fără recurs din partea părintelui Mangra, ear consistoriul a hotărât următoarele:

„În urma recursului (!) ce l'a insinuat Vasiliu Mangra, profesor la secțiunea teologică din Arad, contra concluderii consistorial din 9 August 1893 Nr. 2914, prin care a fost absolvat dela postul de profesor până la altă dispozițiune, având să treacă cu dotațiunea de până acum aici în gremiul consistoriului, sau la mănăstirea Hodoș-Bodrog, la care aparține, consistoriul metropolitan luând actele în reviziune a anunțat următorul conclud: Se aprobă concludusul consistoriului eparchial, absolvarea lui Vasiliu Mangra dela postul de profesor, fiind a se considera ca *suspensiune preventivă* dela oficiu în urma cercetării disciplinare, care are a-se continua conform prescrierilor regulamentului pentru procedura judecătorească în afaceri disciplinare. Ceea-ce pe lângă returnarea actelor înaintate aici cu raportul din 30 Iuliu a. e. Nr. 4144, se face cunoscut venerabilului consistoriu spre ulterioară procedere.

„Din ședința consistoriului metropolitan ca senat bisericesc, ținută în Sibiu la 4 Noembrie 1894. *Miron Romanul*, m. p.

metropolit. *Leontin Simonescu*, m. p., secretar metropolitan.”

Acest conclud, singur comunicat părintelui V. Mangra, cu provocarea de a-se declara în termen de 15 zile pentru una ori alta din cele două alternative, dacă nu e un fals, apoi la tot cazul e mistificat, pentru-că nu se admite, ca un for judecătorec să procedă în judecata sa dela un *act neexistent*.

Di Mangra a și făcut Preasfinției Sale imediat observațiunile asupra acestei impregiurări, declarând totodată, că nu pentru aceea a primit tagma monachală ca să fugă de mânăstire, dar', când vrea să se retragă în mânăstire, după un serviciu profesoral de 20 de ani, își reclamă dreptul și rangul cuvenit pozițiunii sale față cu ceilalți călugări. „Dar' aceasta nu se poate, a reflectat P. S. Sa episcopul Ioan Mețianu, *guvernul ar zice că încă te-am distins.*” — După câteva zile însă Preasfinția Sa a găsit de bine să „distingă”, pe directorul seminarial Aug. Hamsea, înaintându-l cu toate drepturile la rangul de egumen al mânăstirei.

Nu e locul aci ca să cualificăm faptul acesta. Vom constata numai, că de atunci, afacerea părintelui Mangra a rămas baltă până astăzi, deși consistorul metropolitan cualificase delaturarea lui dela catedră ca „suspensiune preventivă” dela oficiu, dispunând continuarea și finalizarea cercetării disciplinare. Dar' cercetarea era făcută și terminată încă din Maiu 1893, lucru despre care consistorul metropolitan, se pare că, ori nu avea cunoștință, ori l'a ignorat din adins.

În 1897 prin o petiție adresată sinodului eparchial pâr. Mangra a cerut reintegrarea sa în catedra profesorală, ear' sinodul a îndrumat consistorul să „finalizeze” cauza disciplinară, și să facă raport la proxima sesiune sinodală.

Cum credea însă Preasfinția Sa Ioan Mețianu să finalizeze afacerea? Astfel că la sinodul următor din 1898 a pus la cale alegerea părintelui Mangra de asesor referinte școlar, în locul decedatului Dr. George Popa, fără consentimentul seu' urmând ca scop final tot înlăturarea lui dela catedră dar' fără proces, pe o cale mai scurtă, așa zisă „constituțională”, ear' mai pe urmă înlăturarea și din postul de referinte școlar, tot pe această cale, căci știut este, că asesorii senatelor școlar și epitropesc la fiecare trei ani cad sub alegere nouă. Preasfinția Sa Ioan Mețianu mai aplicase acest metod practic de operațiune față cu fostul secretar consistorial Ioan Moldovan, care după sfatul seu, lăsând postul de secretar, unde era pe viață ales, a primit postul de referinte în senatul epitropesc, de unde, la proxima restaurare a consistoriului a fost înlăturat prin alegerea altui individ și astfel dat din slujbă, fără drept de apel.

Dar' nu aceste considerațiuni au determinat atitudinea părintelui V. Mangra. Hotărîrea sa fermă, de a nu primi alegerea de referinte școlar și a ține nestrămutat la catedra profesorală, se întemeiază pe motive principiale de ordine și disciplină, motive etice și de drept. În scrisoarea adresată consistoriului eparchial el își precizează astfel poziția sa:

„Primirea noului post de referent ar fi îndentice cu a recunoaște legalitatea destituirii mele dela catedră fără proces și și fără judecată, ceea-ce eu nu pot recunoaște; dar nici sentimentul onestității

mele și sfințenia oficiului nu-mi permit d'a-mă înfațișa ca și supraveghetorul disciplinei și moralei corpului învățătoresc, câtă vreme însumi stau sub cercetare disciplinară.

„Pentru aceste motive, în situațiunea actuală, sunt redus la imposibilitatea morală de a ocupa postul de asesor referinte școlar la consistorul din Arad. În consecință: nu pot refusa această distincție, ci fac pendentă hotărîrea mea pentru ocuparea acestui post dela chipul rezolvirii afacerii mele disciplinare.”

În adevăr, dacă pe baza unei mincinoase denunțări, că dl V. Mangra ar fi „cel mai înverșunat inamic al statului”, Prea Sfinția Sa Ioan Mețianu l'a suspendat dela catedra de profesor seminarial, ca să satisfacă dorinței guvernului, atunci cine poate să creadă, că guvernul l'ar fi tolerat într'un post mult mai important, cum este cel de referinte școlar, adevăr inspecteur peste institutul pedagogic-teologic și al tuturor școalelor din districtul consistoriului arădan?

Am sulevat chestiunea aceasta, care se trăginează dela anul 1893, ca să arătăm, câtă nedreptate i-s'a făcut părintelui Mangra, care pentru sine n'a cerut nici când altă, decât dreptate, preferind a fi destituit pentru totdeauna dela catedra profesorală, decât să abandoneze poziția de drept și principiul autonom al bisericii, pe care autoritatea bisericescă datoare este să-l apere în toate impregiurările, fără a șovăi și cu toată energia contra ingerinței din afară. Dreptate a cerut dela fostul episcop I. P. S. Sa actualul Metropolit Ioan Mețianu, și nu i-s'a făcut; dreptate așteaptă dela actualul episcop P. S. Sa Ioan Goldi și nimic mai mult!

ADUNĂRILE SLOVACILOR.

Că măreață și peste așteptare reușită trebuie să fi fost adunarea slovacă ce s'a ținut Dumineca trecută la *Liptovsky Svätý Mikuláš*, o dovedesc în primul rând foile maghiare, dintre care unele publică în trei numeri consecutivi rapoarte despre ea. „*Budap. Hírlap*” de la 26 are o corespondență particulară din L.-Sz.-Miklós, pe coloană și jumătate, în care patriotul desperat se tânguește amar despre fișpanul Kürthy, că „n'are de loc influență, nici oament în gura seu, cari să l spriginească”; ear' pe vicișpanul *Pahuyay* îl denunță, că: „pactează mereu cu partidul național slovac”. Constată, că „l'a succes arangiatorilor a aduna atâtă popor, cât n'a fost la toate adunările slovacăști la oaltă luate ce s'au ținut până acum”.

„*Nár. Listy*” de la 27 l. c. publică o corespondență originală din fața locului lungă de trei coloane mari, scoțând la iveală reușita adunării în toate privințele. „Era — zice — o privescitate înălțătoare, la care nici eu (corespondentul e un Ceh venit într'adins), nici arangiatorii însiși nu se așteptau. . . . A fost o izbucnire elementară, vulcanică a sentimentului național, atât de multă vreme năbuzit cu toate mijloacele volniciei. . . Poporul așă era de pornit, încât ar fi fost gata a merge orbis chiar în foc, dacă nu'l rețineau conducătorii” etc. . . .

Insuși „*N. Fr. Presse*”, care până acum rătăcea toate mișcărilor Slovacilor, în două numere publică telegrame despre adunarea din Lipt.-Sz.-Miklós.

„*Nár. Noviny*”, aparând numai d'ori pe săptămână, în numărul de Martie n'avea încă raport, numai o telegrammică, fiind că în părțile acelea tocmai acum furtonile și ploile au întrerupt comunicațiunile pe căi ferate; ear' cel de Joi, nu mai sosit încă.

Rezoluția primită de adunare și trimisă imediat din fața locului la ministrul president și la presiul Dietei, conține pe

lângă cele 5 puncte cunoscute și comune tuturor, încă următoarea cerere: *guvernul să poarte grije, ca în L.-Sz.-Miklós să se înființeze o școală industrială superioară și undeva în comit. Liptov o școală agricolă; ambele cu limba de propunere slovacă.*

INAINTE DE CATASTROFĂ.

Înainte de asta cu 50 de ani și în presajma depunerii armelor din partea revoluționarilor unguri în mâinile Rușilor la Șiria, eată — după rapoartele maghiare — ce s'a petrecut în ziua de

25 Iulie 1849.

O zi agitată aceasta atât în armată, cât și în politică. Pe câmpul de războiu: De-a lungul râului Sajó Gőrgy așază corpurile de armată ale lui Leiningen și Pötenberg, cari la Zsolca trag cu tunurile asupra armatei lui Ciodaev cărui li vine în ajutor colonelul Czulev. Cazacii iau la goană un escadron de husari. Se ivesc însă altele escadroane, cari combat pe cazaci. La oarele 6 Ciodaev se retrage de pe câmpul de luptă, ear' Gőrgy fără veste și peste noapte pleacă pe malul stâng al râului Hernad. Prin această manevrare Gőrgy s'a ajuns două scopuri: a ținut în șac armata rusească și înșelând pe Paschievich, putu fără războie să treacă peste Tisa, pentru ca să ajungă la Dobritin. La Toftaleu prefectul Axente atacă trupele maghiare din Alba Iulia. — La Poroszló Gorciacov se luptă cu colonelul Korpony, care avea vr'o 3000 de oameni și 8 tunuri. După o luptă înversunată, Rușii de cu seară ocupă dălmele Tisei, ear' Ungurii trec Tisa și în urma lor dau foc podului.

Acasă în politică e de însemnat, că dieta ține ședință închisă. Între guvern și Gőrgy, se petrec frecări vehemente. Kossuth pleacă să întâlnească pe Gőrgy, ca să-i ia conducerea supremă a armatei, pentru că dînsul nu mai avea încredere în Gőrgy. Majoritatea dietei însă vrea să împedecă pe Kossuth în planul său, de a lua conducerea armatei; face imputări guvernului, că prin frecările lui cu Gőrgy a împins cauza „națiunii” în prăpastie. Ministrul-president Szemere li înistește pe deputați, cari nu mai stăruie ca Gőrgy să fie proclamat comandant independent.

„Asociațiunea” în Bănat. Convocare.

Pe baza autorizării primite dela comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român,” subscribul convoc prin această adunarea de constituire și organizare a despărțimentului Panciova din cercurile pretoriale Panciova. Albunar și Antalfalva (comitatul Torontal) pe 27 Iulie c. v. (8 August) 1899 la orele 10 a. m. în sala mare a berăriei „Weifert” din Panciova, la care se invită toți acei domni, cari au la inimă cultivarea literaturii române și progresul cultural al poporului român.

Oftea, (Bányos), la 13/25 Iulie 1899

Dămian Popescu,
delegatul comitetului central.

NOUTAȚI

Arad, 29 Iulie n. 1899.

Afacerea Hamsea—Roșca. Organul oficios al metropoliei nu zice nimic. Nicu nu poate: ceea-ce am afirmat — că stătu metropolitul, cât și dl Hamsea au pus la cale tunsura dlui Roșca ocolind formele legit și căutând să se eschireze de sub autoritatea noului episcop — este adevăr. Ear' abus fiind la mijloc, ca totuși să nu rămână de totuși tot de rău, capul de-aci al neamurilor se spală prin foile ungurești. Astfel ieri „Aradi Közlöny”, ear' azi „Budapesti Hirlap” referitor la cele scrise de noi publică o așărare. Adecă vorba vine. Căci ce zice dl Hamsea? Afirmă că metropolitul a comunicat verbal intenția dlui Roșca de a se călugări. Da, asta o etim și noi. De aci însă până la împlinirea celor sfinte (lucru om's atât de metropolitul, cât și de dl Hamsea) este mult. Și zadarnic dl Hamsea își comandă la

mânăstire ziarist maghiar, căror le dictează cum să-l apere. — de răspundere n'are să scape! Ear' dacă presintă întreaga chestie ca un act de răzbunare din parte ne și me amestecă la mijloc și pe dl Dr. Rațiu, zicend că noi lovim în d'sa nu pentru-că am fi convingiți de abuzul ce ar fi săvârșit, ci pentru a ne răfai cu dl Rațiu, e numai o dovadă, că dl Hamsea el însuși simte slăbiciunea terenului pe care stă și voește să scape printr'o tangentă.

Nu e vorba însă de nici o răzbunare. Ce să ne răzbunăm asupra dlui Hamsea, când noi am invins asupra d-sale la alegere? Ci e vorba de abuz, ear' sub era ce începe, abuzurile n'au să fie tolerate în diecesa Aradului, nici chiar când vlăstarele din neamuri or voi să le săvârșească sub înalțul patronajului metropolitului.

Pentru concertul de Marți.
Cei-ce vor să participe la concertul de Marți seara, pot să ia bi'e de intrare în aceeași zi după amiază între oarele 2—4 în cancelaria comitetului arangeator la „Crucea-albă”, etagiul I. Nr. 9 și seara la casa.

Cătrâniți! Se știe, că Ungurimea întreagă se prepară să sërbeze mâne cu mare alaiu, la Sighișoara, aniversarea a 50 de la moartea lui Peröfi. Toate orasele și societățile trimit emuna, numai unul s'a găsit, cel mai neaoș, Dobritinul, care nu vrea să trimită. Iși poate închipui ori și cine necazul patrioților, cari înjură rău pe primarul Simonfi, zicend despre el că e ticălos și că rebue trimis la — casa nebunilor. Sunt cu atât mai cătrâniți patrioții, cu cât batjocura aceasta o face un hoaved 48-tist, căci Simonfi a luptat și el în ostirea lui Kossuth... Ponta că tocmă de aceea nu iubilează. Știe el, sireacul, ce a însemnat lupta pentru „libertate” (?), la care Kossuth a împins pe Unguri în 1848

Mandatul de la Zsambokrét, unde a fost ales cu aclamațiune secretarul de stat Vörösmarty, a fost ieri imanuat alesului (?) Merg ușor acum alegerile acestea. Va fi însă ceva mai greu, când vor lupta în alegeri și naționaliștii.

Ghiuța, vestitul cap al lăutarilor din Munți, e în Arad. Astă-seară deja, va cânta la restaurantul *Duffner*. În tot decursul serbărilor de instalare de asemenea va cânta la numitul restaurant.

Mai trebuie oare să îndrumăm publicul român să grăbească a se delecta, ascultând cântecele duioase ale Moșilor?

Maghiarizarea numelor. Casina învătătorilor din Budapesta încă cu doi ani înainte de asta lansase un apel cătră învătărite, îndemnând-o să-și maghiarizeze numele. Pur-zend dela sulevarea acestui fapt, „Budapesti Hirlap” zice, că „e intristător lucru, că dintre 74 învătători directori 38 au nume de tot străin”. Inșiră ca exemplu nume ca: Hümpfner, Kirnig, Got'eb, Sinabekk, Trajler, Lindner, Wolkenberg Schmidt, Spannberger etc. și se plângă, că tocmă ei, cari au lansat apelul, nu și au maghiarizat încă nici până acum numele. Li îndeamnă la aceasta, zicend între altele, că pe „lângă însușirea limbii este de lipsă și puterea cimentătoare a sentimentului, și precum la credință e de lipsă mărturisirea prin semne externe, așa e de lipsă și mărturisirea naționalității noastre (a Maghiarilor) prin nume unguresc”.

Turbarea Ovreimeii contra lui Lueger n'are margini. Am mai zis, că în ultimele vremuri voește să l'doboare prin socialiști ai căror conducători și fruntași mai toți sunt jidani. În noaptea dela 23 spre 24 Iulie au fost împraștiate, în suburbiul Leopoldin (II-lea) din Viena, miș de ședulițe cu această inscripție: „Jos cu Lueger, zugrumă orul poporului! Trebuie spânzurați la felinare mizerii de creștini sociali!” Și apoi urmează provocarea, ca poporațiunea să lynch uiscă pe conducătorii creștini sociali întocmai cum propuse acum de curend foaia lui *Dedu* să ni-se întempe nouă din cauza „tradării” comise cu alegerea de episcop la Arad.

Deși puterea banului și solidarității ovreismului s'a dovedit atât de enormă în afacerea *Dreyfus*, încât trebuie să resimți cu oare-care rușine nesolidaritatea între credincioșii crucei, totuși nu ne vine a crede că cu Lueger își vor ajunge ținta. Și pentru-ce nu ne vine a crede? Fiindcă *Lueger e om cinstit, în toate pornirile și pășirile sale se călăuzește numai de interesele și binele celor, în slujba cărora s'a pus; nu caută absolut interes personal precugetat, fie el material ori moral, astfel că nu-i poate imputa nimeni nimica.*

Să răspundă! Se știe, că congregația comitatului Timiș a anulat un conclud al comunei Jam prin care se decretase limba germană de limbă protocolară a comunei. Auularea s'a făcut la propunerea și cererea deputatului dietal Vargies. Mai mulți cetățeni de diferite naționalități din părțile Bisericeii-albe au adresat acum o scrisoare deschisă nemitului deputat provocându-l să le dea răspuns grabnic la următoarele întrebări:

1. E în vigoare încă ori nu § ul 20 din art. de lege 44 din 1868?
 2. Dacă nu, când s'a modificat sau anulat? Prin care lege?
 3. Dacă însă e în vigoare, cine se află pe teren legal, cel-ce pretinde să fie respectat, sau cel-ce cere desconsiderarea și neaplicarea paragrafului?
 4. Când o cooperațiune, cu premeditate se atinge de legile sancționate de M. Sa,—procuratura în contra cui e datoare să facă pași de retorsiune, în contra apărătorilor legii, sau în contra violătorilor ei?
- Et, dl Vargies să răspundă, dacă-l dă mâna! Scrisoarea a apărut în foaia „Ung. Weisk. Tagblatt”, dar' a fost trimisă și prin postă d-lui Vargies.

Țarul și un fotograf din Arad. Cunoscutul fotograf Stefan L. Honisch din Arad a făcut o fotografie bine succasă după monumentul generalului Scaratin, înmormântat în anul 1849 la Sighișoara, și a trimis-o zilele acestea drept cadou Țarului Rusiei. Alaltăeri consulul rusesc din Budapesta a înștiințat pe dl fotograf Honisch, că ministrul țarului a însărcinat pe ambasadorul Rusiei dela Viena să-i comunice, că Țarul cu plăcere a primit cadoul și că în curend li va trimite un împărătesc semn de recunoștință.

„Cine e Vészi”? Acum e candidatul guvernului în cercul *Sebezukun-săsesec*. de profesiune gazetar „maghiar” din Budapesta — E născut în Arad, și la tăierea — împregiur și-a primit numele de „Weiss Salamon”. ceea-ce în dialectul galițian se traduce cu „Șloim”. — În Arad a studiat cl. elementare după care s'a dedicat carierii „chelnereștii” și după o lungă praxă de chelner în Arad — s'a dus la noul Ierusalim la Budapesta, unde din Weiss Șloim s'a făcut *Vészi Sándor*, — din chelner ordinar un celebru „gazetar maghiar” și ca atare un impertinent insultător al Românilor și Sașilor; ear' din gazetar azi e candidat al guvernului, mâne ales deputat și poimăne — poate chiar ministru (unguresc, se înțelege). — *Eată cine e Vészi!* — Atăta deocsmdată în pripă și pe scurt, ca să se știe pretutindenea, printre Români și Sași, pe unde se va ivi acest percivn metamorfozat!

Arton — în Ungaria. Foile budapestane aduc stirea, că marele pungaș Arton, eroul de frunte al Panamei franceze, fiind grațiat, va veni să se stabilească în Ungaria. . . Unde s'ar și potrivea mai bine, ca tocmă în patria lui — Krivány?!

Licitație la Krivány. Casele lui Krivány (din Arad, căci avea vilă și la Tușnad și în Cairo, Egipt) au fost scoase la vânzare. Din prețul ce va rezulta, jumătate sumă se va da soției lui Krivány, ear' jumătate statului. Curat proverbul unguresc: „Vesztett fejszének a nyele!”

Recomandăm cu dinadinsul *prăvălia* cu articole de modă a lui *Iosif Sommer*, și atragem atențiunea publicului asupra anun-

tului ei de pe pag. IV. Casa fiind fondată încă în anul 1863, ea și-a câștigat cu drept porecla de „*prăvălia de confiență*”.

Focuri mari în comitatul Aradului. Ieri foc mare a bătuit în comunele Ternoava și Zărand. În cea dintâin comună s'a aprins, de la schinteile din coșul mașinei trenului, depositul mare de lemne al firmei „Union-Bank, Wien” și al lui Löwy. Pagubele se urcă la 40.000 fl. Ear' în Zărand au ars zece case, tot de ale economilor români.

Cercetări. Din Bogodint primim următoarele: „La noi se petrec lucruri mari: de 4 săptămâni o comisiune esmisă dela Comitat, în persoana d-lui protopretor cerc. Biró Béla din Moldova și a d-lui Steiner, controlor comitatens din Lugoj, investigază și censurază socoțiile comunale, începend dela 1896—1898, a tuturor 4 comune din notariatul Slatina.

Notarul și viconotarul sunt suspendați. S'a constatat o mulțime de iregularități. Acusa e ridicată de juriul comunal contra notarilor suspendați.”

Contra durerii de cap

CEL MAI BUN MEDICAMENT

este

CAPTOLIN-ul

Se poate căpeta în toate apotecele și drogăriile.

Depositul principal pentru Ungaria-sudică se află la

VOJTEK și WEISZ în Arad.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpeta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Julius Schopper în Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

ULTIME ȘTIRI

Sporirea armatei.

Viena, 28 Iulie. În cercurile normative militare se svonește, că ministerul de resbel pregătește planul pentru sporirea armatei cu 20 nouă regimente întregi de infanterie.

Gener. Négrier.

Paris, 28 Iulie. După-ce a fost amovat ca membru al consiliului suprem de resbel, gener. Négrier — scrie „Figaro” — nu se mai consideră el însuși ca aparținător cadrelor armatei și-și va da *petiția pentru-ca să fie șters din armată.*

Gener. Négrier este unul din cei mai de valoare beliduci francezi. Și el cade jertfă afacerii *Dreyfus*.

Intrevedere. Berlin, 29 Iulie. E foarte probabil că în luna Septemvrie Țarul va visita, la Darmstadt, pe Împăratul Germaniei.

Crisă ministerială. Bruzella, 29 Iulie. Pe azi se așteaptă ca primul ministru să-și dea demisia.

Editor: Aurel Popovici-Barclanu.

Redactor responsabil Ioan Rusu Sirlanu

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănăești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Banatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Direcția.

Conferințele învățătoresci, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhidiececană din Sibiu. Conferințele învățătoresci din arhidiececa ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarul consistorial. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

„Vulturul”, unica foaie umoristică română ce apare în Oradea-Mare sub conducerea dlui Iustin Ardelean deschide abonament pentru al II-lea semestru. Foaia e abundată în cele mai bune ilustrații, caricaturi originale, glume, anecdote populare, etc. Recomandăm cu toată căldura publicului nostru sprijinirea acestei foi care dela înființarea ei tot mereu progresează dezvoltând cu bun succes ramul umoristic în literatura noastră. Costul abonamentului de 6 fl pe un an și e a se abona del Administrațiunea „Vulturului” în Oradea Mare. (Nagyvárad)

Monografia comunei bisericești române gr.-or. din Cetatea Brașovului. Sub acest titlu și cu ocaziunea sfințirii bisericii nouă a Sft. Adormiri din Brașov-cetate părintele protopop, dl Bartolomeiu Baiulescu a scos de sub tipar un op istoric local, care, compus pe baza unor documente (în număr de 118) originale de un interes nu numai local, ci și de interes general românesc, conține monografia acestei comunei bisericești de la anul 1786 până în ziua de astăzi. Prețul acestui interesant volum de 276 pagini, tipărit pe hârtie fină, în octav mare, cu 11 ilustrațiuni, — este numai 1 fl. Opul se vinde în folosul bisericii și e depus spre vânzare: la librăria I. Curcu, la firma Nepoții Eremia, la epitropul bisericii Teodor Spudercă și la autorul, în Brașov.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte să poate întrebuița în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspiciuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, lichieri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vânzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintâiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

„Teoria Dramel”, valorosul op literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blaga, zelosul profesor dela gimnasiul român gr.-or. din Brașov, se află de vânzare și la administrațiunea ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1.80, plus portul postal de 5 cr la exemplar. — „Teoria Dramel” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

„Românii Săceleni”, cauzele decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat, tipărită de „desp. Brașov al Asociațiunii”. Broșură vrednică a fi citită și în alte părți, nu numai în Săcele.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune”, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina”. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

ANUNȚ.

Subscrisa îmi iau voia a anunța On. public, că tocmai acum mi-am deschis

atelierul meu de modă: de croitorie și de cusut

a tot felul de haine pentru dame

în piața Tököly, Nr. 7 ușa 14 în etagiul I.

Atelierul meu este arangiat în chipul cel mai modern, și primesc comande și din provincie prin postă, pe cari le execut cu eleganță și pe lângă prețuri moderate.

Rugându-mă de spriginul și de încrederea On. public, sunt Arad, Iulie 1899

Cu deosebită stimă:

Lucreția Vucu.

Urmașul lui Iosif Sommer,

Arad, Piața Andrassy, palatul Minorităților

Casa întemeiată la 1863

355 — 3

recomandă P. T. publicului și preanoratalui Cler de toate gradele ierarhice cu ocazia

Instalării P. Sf. Salo Episcopului Goldiș.

depoul seu asortat în modul cel mai

complet cu tot felul de pălării de mă-

tasă, chapeau-claque pălării tari și moi

de pîslă, cămașe, gulere, manșete, era-

vate, năframe de buzunar, ciorapi, um-

brele, bastoane și mănuși.

În deosebi mare depou de pălării pentru preoți, anume:

flocoase, de mătăasă și de pîslă.

Prețurile cele mai ieftine.

Pălării flocoase aduse din Sibiu

Pălării flocoase aduse din Sibiu

„CONCORDIA”
Societate comercială pe acții,
Sibiu.
pune în vânzare

UN VIN EXCELENT 336 12—10

garantat curat, cu prețul de
40 cr. Litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale!